

N. Potryvaieva, I. Aheienko. Problems of supply and reproduction of main agricultural departments in Mykolayiv region.

Summary

The study provides an analysis of the provision and reproduction of fixed assets in agricultural enterprises in the Mykolaiv region. The main sources of their updating are considered. The main directions of rational use of fixed capital in the field of investment activity of agricultural enterprises of the Mykolaiv region are outlined. The introduction of the accelerated model of the write-off of the value of fixed assets for the purpose of revitalization of the process of reproduction of agricultural machinery is substantiated at highly profitable enterprises.

Keywords: reproduction, depreciation, fixed capital, intensive renewal coefficient, retirement coefficient, renewal coefficient.

Райгер Н. І.

*Канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри статистики та аналізу,
Львівський національний аграрний університет,
м. Львів, Україна
b_natalka@ukr.net*

**ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ
ПІДПРИЄМСТВ У ЗВ'ЯЗКУ З НЕОДНОЗНАЧНІСТЮ
ВІДОБРАЖЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕНЬ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ**

Вказано на неоднозначність відображення забезпечень у фінансовій звітності як складової зобов'язань. Розглянуто процес формування агрегованого балансу як ключовий етап обробки фінансової інформації зокрема та здійснення фінансового аналізу загалом.

Ключові слова: забезпечення, зобов'язання, власний капітал, Баланс (Звіт про фінансовий стан), фінансовий аналіз, агрегований баланс

Неоднозначність відображення забезпечень у фінансовій звітності пов'язана з трактуванням їх як складової залученого капіталу. Таке трактування забезпечень спирається на П(с)БО 11 «Зобов'язання» в якому вказано, що «забезпечення – це зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу» [1].

З точки зору фінансового аналізу віднесення забезпечень до залученого капіталу є однобоким та недостовірним. По-перше такі забезпечення формуються зазвичай за рахунок власних коштів підприємства, носять резервний характер. В.С. Терещенко визначає виникнення зобов'язань як причину, а формування забезпечень як наслідок. [2, с.5] У зв'язку з цим віднесення забезпечень до залученого капіталу спотворює структуру пасивів

підприємства, відволікає частину власного капіталу в сторону збільшення зобов'язань. По-друге, забезпечення носять необов'язковий характер, і якщо зобов'язання під які вони формувались не настали, то підлягають обов'язковому сторнуванню.

І.Я. Омецінська вказує на те, що в Цивільному кодексі України під зобов'язаннями розуміються правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію ..., тобто особливий акцент робиться на чітке визначення суб'єктів боржника та кредитора. Це визначення ставить під сумнів трактування забезпечень як частини зобов'язань, оскільки у них немає чітко встановленого кредитора. [3, с. 286]. Отже, можна констатувати факт, що облікове, правове та аналітичне розуміння забезпечень в Україні є неузгодженими.

На нашу думку, беручи до уваги важливість формування забезпечень та неоднозначність їх як економічної категорії, їх слід обліковувати на позабалансових рахунках, або на рахунках витрат (у складі інших операційних витрат). З метою спрощення балансу підприємства в пасиві повинні відображатися джерела фінансування здійснення господарської діяльності з точки зору їх поділу на власні джерела та залучені джерела, а забезпечення відповідно повинні бути з пасиву вилучені, оскільки вони не є первинними джерелами фінансування.

В умовах використання фінансової звітності зразка 2013 року відповідно до Національного положення (стандартів) бухгалтерського обліку (НП(с)БО) 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» організація здійснення фінансового аналізу зазнала певних змін. А саме особливої уваги та важливого значення набув етап первинної обробки інформації, тобто формування агрегованого балансу.

Агрегований баланс це перетворена більш зручний для читання формат форма фінансової звітності № 1 Баланс (Звіт про фінансовий стан), шляхом укрупнення або деталізації окремих статей. Він є підставою для розрахунку

відносних показників, які характеризують ключові аспекти діяльності підприємства (фінансові коефіцієнти).

Ключовим методичним принципом формування агрегованого балансу є збереження рівності активу і пасиву, дотримання основної структури початкового балансу, тобто виділення постійних і поточних активів, власного і позикового капіталу [4, с. 109].

Ми пропонуємо при формуванні агрегованого балансу забезпечення відповідно до їх функціональної відповідності відносити таким чином:

1. Цільове фінансування апріорі віднести до власного капіталу, оскільки воно не підлягає погашенню, як інші види зобов'язань.

2. В складі розділу II «Довгострокові зобов'язання та забезпечення» обов'язково деталізувати Довгострокові забезпечення, які при аналізі ліквідності балансу відносити до постійних пасивів.

3. В складі розділу III «Поточні зобов'язання та забезпечення» деталізувати статті «Поточні забезпечення» та «Витрати майбутніх періодів». При аналізі фінансової стійкості поточні забезпечення прирівнювати до власних коштів, оскільки їх формування не збільшує ймовірність втрати фінансової незалежності, а при ліквідності балансу до короткострокових пасивів, оскільки їх погашення може настати в період, який неможливо чітко встановити.

Використання запропонованого нами агрегованого Балансу підприємства дозволить більш повно проаналізувати незалежність підприємства у володіння та користуванні своїми активами, визначити можливості та загрози щодо втрати ним ліквідності та платоспроможності, а також сформулювати та реалізовувати фінансову стратегію.

Список використаних джерел:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00.

2. Терещенко В. С. Бухгалтерський облік забезпечень майбутніх витрат і платежів: теорія та методика: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.09

«Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / В. С. Терещенко. – Київ, 2008. – 20 с.

3. Омецінська І. Сутність забезпечень, порядок їх визначення та оцінки [Електронний ресурс] / І. Омецінська // Економічний аналіз : зб. наук. праць каф. екон. аналізу Терноп. нац. екон. ун-ту. – Тернопіль, 2010. – Вип. 16. – С. 285-288. – Режим доступу : http://library.tneu.edu.ua/images/stories/praci_vukladachiv/

4. Нестерова С. В. Адаптація балансу для оцінки фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / С. В. Нестерова // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2016. – Вип. 2. – С. 106-111. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2016_2_20

N. Raiter. The problems of organization financial analysis of enterprises in the context ambiguity accommodation of the provisions in the financial statements.

Summary

The ambiguity accommodation of the provisions in the financial statements of the provisions in the financial statements as a component of liabilities is indicated. The process of formation of aggregated balance as a key stage of financial information processing and carrying out of financial analysis is considered.

Keywords: provisions, liability, equity, balance sheet (statement of financial position), financial analysis, aggregated balance sheet.

Сарапіна О. А.

*Д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри обліку,
аудиту і оподаткування
Херсонський національний технічний університет,
м. Херсон, Україна
oblik-kntu@ukr.net*

Пінчук Т. А.

*Канд. екон. наук, доцент кафедри обліку, аудиту і оподаткування
Херсонський національний технічний університет,
м. Херсон, Україна
tatyana_pinchuk@ukr.net*

Бобровська Е. А.

*Магістр спеціальності «Облік і оподаткування»
Херсонський національний технічний університет,
м. Херсон, Україна*

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ

Розкрито зміст поняття «оренда» та встановлено відмінності від лізингу. Відображено особливості укладання господарських договорів та регулювання його законодавством. Наведено нюанси відображення орендних операцій в обліку.

Ключові слова. оренда, лізинг, орендні операції, договір оренди, орендна плата.

Розвиток матеріально-технічної бази виробництва потребує значних інвестиційних ресурсів. У разі тимчасового браку власних коштів і сучасних